

Balázs Juli

látványtervező

Az Alternatív Közgazdasági Gimnáziumban tanultam, itt ismerkedtem meg közelebről a színházzal. Az iskolának több színjátszó köre is volt, amelyikbe én jártam, azt Szabó Attila rendező-dramaturg vezette. Ez nagyon fontos része volt az akkori életnek, és nemcsak nekem, de másoknak is meghatározó élményt adott. Ezt talán az bizonyítja a legjobban, hogy rajtam kívül még öten mentek színházi pályára. Azokat a tapasztalatokat, amiket ott szereztem, a mai napig hasznosítom a munkám során.

Amikor véget ért a gimnázium, felmerült a kérdés, hogy hova tovább? Gyerekkoromban jártam rajszakkörökbe, sokat rajzoltam, volt némi kézügyességem, de a rajzolás nem vettem igazán komolyan. Az érettségi környékén jött az ötlet, hogy talán a látványtervezés lehetne az a szakma, amiben ez a két, számomra fontos művészeti ág, a képzőművészet és a színház találkozik. Igaz, akkoriban még nem sokat tudtam a látványtervezésről. Abban az évben, amikor érettségiztem, nem indult a Magyar Képzőművészeti Egyetemen látványtervező szak, ezért fél évet jártam esztétika-kommunikáció szakra az ELTE-n.

Közben készültem a felvételire, rajzolni tanultam, és egy év múlva fel is vettek a Ma-

2014. szeptember 21-én a Trafó Kortárs Művészetek Házában adták át a 2013/14-es színházi évad előadásainak Színházi Kritikusok Céhének díjait. „A legjobb díszlet” elismerést a Vígszínház és a Szputnyik Hajózási Társaság közös produkciója, Gogol: A revizor előadásának díszlete nyerte. A díszletet a 2013-as Junior Prima díjas Balázs Juli látványtervező tervezte. Ebből az alkalomból beszélgetek a fiatal művésszel.

gyar Képzőművészeti Egyetemre. Ötéves osztatlan képzésre jártam díszlet- és jelmeztervező, azaz látványtervező szakra, 2011-ben diplomáztam.

Az egyetemi évek alatt sokat dolgoztunk a Színház- és Filmművészeti Egyetem rendező szakos hallgatóival, ahol szerencsénkre velünk párhuzamosan egy színházi rendező és egy filmrendező osztály is indult. Sok előadást és vizsgát készítettünk együtt, kialakultak barátságok és olyan munkakapcsolatok, amelyek közül több a mai napig tart. Ezeket a munkákat az egyetem mellett sokszor nehéz volt elvégezni, de ugyanakkor fontos

kalmam megismerni és egy-egy vizsgaelőadásban dolgoztam velük.

Kárpáti Péterrel az első közös munkánk a HoPPart Társulattal készült *Szörprájpárti* volt, amit egy kis belvárosi lakásban játszottunk. Ezt *Nick Carter* című drámája követte, amit a Fogas Házban mutattunk be. Nagyon megkedveltem a Fogas Házat, ezért választottam a diplomamunkám, az *Amphitryon* helyszínéül. A ház belső udvarának egyik falára – az eredeti architektúrát kiegészítő – barokk ihletettséggű homlokzatot vetítettem, amely a darabban központi szerepet betöltő palotaként volt értelmezhető. A fiktív épület-részletet először papírból maketteztem meg, majd az erről készült felvételeket vetítettük a falra. Ahogy a tér kialakításában, úgy a jelmezek esetében is a mai és a 17. századi jellegzetességeket igyekeztem ötvözni. Hétköznapi ruhák újrafelhasználásával barokk sziluettek hoztam létre, amelyekhez a városi biciklis kultúra sajátosságait is felhasználtam. A jelmezkonzulensem Berzsényi Kriszta, a díszletkonzulensem pedig É. Kiss Piroska volt, aki azóta is figyelemmel kíséri munkámat. Gyakran fordulok hozzá segítségért, ha elakadok egy feladattal, vagy bizonytalan vagyok egy megoldásban. 2012-ben az OISTAT által szervezett nemzetközi kiállításon bemutathattam a diplomamunkámat Pekingben, ahol a kiállítás mellett részt vehettem egy workshopon, ami nagy élmény volt számomra.

Bodó Viktorral és társulatával, a Szputnyik Hajózási Társasággal először még az egyetem alatt, egy kisebb produkcióban, a *Törmelékek* című előadásban dolgoztunk együtt. Első komolyabb közös munkánk Agatha Christie: *Halál az Orient Expresszen* előadása volt a Mainzi Színházban, amelyhez jelmezeket terveztem. Ezt követte a Katona József Színház *Anamnesis* című produkciója, ahol díszlettervezővé léptem elő. Az előadás a magyar

Halál az Orient Expresszen

Revizor, Vígszínház

volt számunkra, hogy gyakorlatot is szerezzünk a színházi életben. Legtöbbször Kárpáti István színházrendező szakos hallgatóval dolgoztam. Vizsgaelőadásai mellett, a Tatabányai Jászai Mari Színházban bemutatott diplomamunkája, az *Országalma* című előadás díszletét terveztem. A kortársaimon kívül Zsámbéki Gábort és Lukács Andort is volt al-

Übű király

› egészségügyről szól, így a díszlet egy lepukant kórház belsejére emlékeztet. Anyagiak hiányában a díszletnek csak a felét tudtuk „leöregíteni”, végül megtetszett ez a megoldás, hisz így azt a benyomást keltette, mintha a kórház egyik fele frissen fel lett volna újítva, a másik felére pedig már nem maradt pénz.

padkép az előadás alatt folyamatosan változott, egyrészt annak köszönhetően, hogy a díszleteit egy forgószínpadra szereltük, másrészt pedig azért, mert a díszítők eleinte takarásban, az előadás végén pedig nyílt színen fokozatosan elbontották a díszletet úgy, hogy az utolsó jelenetre a tökéletesen üres

hogy bár tanultam az iskolában németül, és az egyetem alatt az Erasmus program keretében fél évet Berlinben töltöttem, mégis a mindennapi kommunikációban a szakmai kifejezéseket idegen nyelven használni nem volt egyszerű feladat. Szerencsére mára már sokkal gördülékenyebben megy ez a része a munkának.

A Vígszínházban az *Átutazók* című darabhoz, amelyet Eszenyi Enikő rendezett, osztálytársammal, Boros Lőrincsel közösen terveztünk díszletet. Ez egy minimalista díszlet, inkább a fényekkel és jelzésekkel határoztuk meg a játékeret. Ekkor ismertem meg a Vígszínház színpadát, az ottani viszonyokat, a műszaki dolgozókat. Így a *Revizor* díszleteinek tervezésekor már volt annyi előnyöm, hogy helyismerettel rendelkeztem.

Az *Átutazók* tervezése után következett a heidelbergi színház, ahol Alfred Jarry: *Übű király* című színdarabját készítettük Bodó Viktorral. A történet egy képzeletbeli játszótéren zajlik: a színpad beton járólappal lett beburkolva, volt gömb alakú és rakétamászóka, csúszda, a háttérben egy kis trafikserű bódé, az egészet körbevette egy óriási kerítés. Az első felvonás azzal zárult, hogy Übű király felmászott a több mint 5 méter magas rakétamászókára, ami elrepült vele a zsinórpadlás irányába. A második felvonás egy hosszú háborús jelenettel kezdődik, amelyhez teljesen megváltoztattuk a színpadképet. Fehér műanyag fenyőfákkal raktuk tele a színpadot, műhóval havas tájat alkottunk, és a színen állt egy kitömött rénszarvas. Ezt a díszletet

Ballhaus

Grazban Franz Kafka *Amerika* című kisregényéből készítettünk előadást. A grazi színház színpada a Katona József Színházénál jóval nagyobb, és komolyabb technikai felszereltséggel rendelkezik, amit ebben az előadásban maximálisan ki is használtunk. A színpad

színpad volt látható. Különleges díszletként az egyik jelenethez egy óriási repülőgépet kellett a színpadra állítani, amit a grazi színház másfél méteres szélgépeinek szárnyakkal történő felszerelésével oldottunk meg.

Külön nehézsége volt a grazi munkának,

látványosan lehetett megvilágítani. Nagyon szerettem ezt a produkciót, nagyon jól sikerült. Egy németországi színikritikus abban az évadban ennek az előadásnak az általam tervezett díszletét és a Nagy Fruzsina által tervezett jelmezeit jelölte a legjobb látvány díjra.

A tavalyi évad elején szintén a Szputnyik Hajózási Társasággal készült Závada Péter *Reflex* című színdarabja, amelyet Kovács D. Dániel rendezett. A színdarab az 1956-os forradalom idején egy elmeegógyintézetben játszódik, és egy pécsi pszichológusnő valós történetét dolgozza fel. A nőről mindvégig nem tudjuk biztosan, hogy elmebeteg-e, vagy rendszerellenessége miatt tartják fogva, ezt a bizonytalanságot igyekeztem a díszlettel jelezni. A zárt félkör alakú tér falai vékony gumiszalagokkal voltak bevonva, ez biztosította azt, hogy a falakon bárhol átléphetett és megjelenhetett bárki. Az előadás a Parallel Lives Projekt keretein belül valósult meg így Torun, Strasbourg és Kassa mellett Drezdában is játszottuk.

Így érkeztem el a Revizor tervezéséhez. Bodó Viktorral közösen találtuk ki – hosszabb fejtörés után –, hogy a darab egy uszodában fog játszódni. Amikor már kialakult az ötlet, hamar elkészültünk a részletekkel. Jó hangulatban, nagy energiákkal készültünk a próbákra a bemutatóra, minden közreműködő nagyon szerette ezt az előadást. A Vígszínház színpadán felépített uszoda egy zárt díszlet, van alja, oldala, hátulja és teteje. Jól bevált az uszoda tetejének használt műanyag háló, ami teljesen zárt mennyezet hatását kelti, miközben jól átvilágítható. A díszleteket a Figura Kft. gyártotta, rövid határidővel nagyon szép munkát végeztek. A díszlet scenikai

munkáit Krisztiáni István, a Vígszínház szcenikus készítette, élmény volt vele együtt dolgozni. Az előadás világítását Bányai Tamás tervezte.

A következő grazi munkámban ugyanezt a

díjkiosztón tudtam meg. Tavaly ősszel kaptam meg a Junior Prima Díjat, de ennek a díszlettervezésért kapott díjnak talán még jobban örülök, mert ez az első szakmai díjam, hiszen konkrét munkát díjaz ez a fontos elismerés.

Franz Kafka: Amerika

műanyag háló anyagot alkalmaztam a *Das Ballhaus* díszletének tervezésekor. Ez a színdarab a francia *Le Bal* című táncfilm alapján készült, akárcsak a legendás Össztánc című előadás a Vígszínházban. Itt a legnagyobb kihívást az jelentette, hogy egy olyan báltermet kellett kitalálnom, ami nagy átdíszítések nélkül, minimális változtatásokkal képes követni az idő múlását. Ezt nagyban segítette a világítás, amit, akárcsak a *Revizor* esetében, szintén Bányai Tamás tervezett.

Nagyon örültem a Színházi Kritikusok jelölésének, de azt, hogy én lettem az első, csak a

Jelenleg a hamburgi Deutsches Schauspielhausban Franz Kafka *Az átváltozás* című műve alapján készülő előadás díszletén dolgozom Bodó Viktorral. A következő magyarországi bemutatóm a Koldusopera lesz, amit szintén Bodó Viktor rendez, ez is koprodukció lesz a Szputnyik Hajózási Társaság és a Vígszínház között.

A Junior Prima Díjhoz és a Színikritikusok Legjobb Díszlet Díjához gratulálok, további sok sikert kívánok. Köszönöm a beszélgetést.

**Lejegyezte:
Kárpáti Imre**

LOGEN
Alapítva 1993

WWW. LOGENWEBSHOP.HU
MEGNYITOTTUK WEBÁRUHÁZUNKAT!

VILÁGÍTÁSTECHNIKA • SZÍNHÁZTECHNIKA • HANGTECHNIKA • SZÍNHÁZTECHNIKA

1993 ÓTA ADJUK A BIZTOS HÁTTERET A SZÍNPADI PRODUKCIÓKHOZ

EZEKET TUDJUK GARANTÁLNI

AKIK WEBÁRUHÁZUNKBAN REGISZTRÁLNAK ÉS WEBÁRUHÁZUNKAT MEGOSZTIJÁK, AZOK KÖZÖTT DECEMBER 20-ÁN KISORSOLUNK EGY LEATHERMAN WAVE MULTISZERSZÁMOT

1125 Budapest, Magyarországi Köztársaság, Kárpáti Imre utca 10. sz. 10. emelet
Tel: +36 1 450 1000
E-mail: info@logen.hu